

Nieuwe stap in aanpak vuurwerkoverlast

Om vuurwerkoverlast te bestrijden, experimenteerde Amersfoort vorig jaar met een vuurwerkdetectiesysteem dat per smartphone aan handhavers van de gemeente doorgeeft waar vuurwerk wordt afgestoken. De gemeente zag haar doelen deels al bereikt; ook de komende vier jaar houdt Amersfoort daarom een proef met het systeem.

De maand september, waarin hittestructuren werden gebroken, is net voorbij. Velen willen nog niet denken aan de donkere decembermaand. Maar gemeenten bereiden zich al volop voor op oud en nieuw en de dagen ervoor. Hoe kunnen ze bijvoorbeeld de overlast door vuurwerk zo veel mogelijk beperken?

Amersfoort begon zelfs al voor de zomer met de voorbereiding op de jaarwisseling. Suzanne Robijn, adviseur veiligheid: 'Ons eerste overleg over vuurwerkoverlast houden we altijd zo vroeg in het jaar. Dan hebben we het over allerlei onderwerpen die te maken hebben met de oud-en-nieuwviering. Die aanpak is overigens al jaren ongeveer hetzelfde.' Behalve vorig jaar, toen Amersfoort voor het eerst gebruikmaakte van een vuurwerkdetectiesysteem. Geluidmeters op daken herkennen knallen van vuurwerk en geven die door aan een centraal platform, dat gemeentelijke handhavers openbare ruimte inseeit over de

afsteekplaats. Robijn: 'Met het systeem wilden we een volgende stap zetten in het verder tegengaan van vuurwerkoverlast.' De gemeente koos voor locaties in de wijken Vathorst en Nieuwland, waar relatief veel meldingen van vuurwerkoverlast worden gedaan.

Met het systeem had de gemeente in de

**'De tijd
tussen de
melding en
het ter
plaats zijn,
is vaak
te lang'**

eerste plaats voor om metingen te verrichten. Robijn: 'Dan gaat het om feiten over hoeveel vuurwerk is afgestoken en waar en wanneer dat is gebeurd, bijvoorbeeld op illegale tijden.' Amersfoort was ook benieuwd of het systeem overlast terugdringt en dus een preventieve werking heeft en of de handhavers efficiënter ingezet konden worden. 'Dat laatste zou kunnen resulteren in een toename van het aantal heterdaadjes.' Dat meten, is een succes geworden. Het systeem heeft veel informatie opgeleverd over het afsteken van vuurwerk. 'Die informatie is zeer waardevol voor onze aanpak dit jaar. We kunnen het gebruiken om onze handhavingscapaciteit effectiever in te zetten.' Of het detectiesysteem preventief heeft gewerkt, valt nog niet te zeggen. Robijn: 'Daar hebben we na slechts één jaar nog niet voldoende inzicht in.'

Op heterdaad

Veroorzakers van vuurwerkoverlast op heterdaad betrappen, blijkt ook met

Naast Amersfoort werkt ook Leeuwarden met het detectiesysteem, waar het vorig jaar vooral inzicht heeft gegeven in de vuurwerknallen. De inzet van het systeem heeft in de Friese hoofdstad nog niet geleid tot extra processen-verbaal.

het systeem moeilijk. 'De tijd tussen de melding van een knal en het ter plaatse zijn, is vaak te lang. En je kunt nu eenmaal niet in iedere straat een handhaver hebben staan.' De gemeente had ervoor kunnen kiezen om de invoering van het detectiesysteem gepaard te laten gaan met uitbreiding van het aantal handhavers. 'Maar dat is uitdrukkelijk niet onze bedoeling. We willen hen vooral efficiënter inzetten.'

Het vuurwerksysteem is een van de methoden waarmee Amersfoort vuurwerkoverlast bestrijdt. Waar bestaat die overlast eigenlijk uit? Robijn: 'Dan hebben we het onder meer over schade door vandalisme, door vuurwerk of door beide. Denk maar aan bus-hokjes, brievenbussen en afvalbakken. Maar ook over klachten dat vuurwerk wordt afgestoken terwijl dat nog niet mag, en klachten over onveilige situaties door vuurwerk, bijvoorbeeld van een eigenaar van een huis met een rieten kap die zich zorgen maakt dat er brand uitbreekt. En dan zijn er nog de

mensen met chronische longziekten die het benauwd kunnen krijgen van de kruitdampen.'

Vuurwerklessen

Sinds jaar en dag zet Amersfoort ook andere middelen in om vuurwerk zo min

mogelijk spelbreker te laten zijn in de feestmaand december. Zo geeft de gemeente vuurwerklessen op basisscholen. 'Daarin laten we de gevolgen zien van verkeerd gebruik van vuurwerk. We overwegen om dat uit te breiden naar middelbare scholen.' Daarnaast faciliteert de gemeente activiteiten voor jongeren op oudejaarsdag en oudejaarsavond, zoals op oudejaarsdag een voetbaltoernooi in een sporthal. 'Dat wordt goed bezocht.'

Amersfoort gedoogde vorig jaar drie vreugdevuren, maar in tegenstelling tot veel andere gemeenten organiseerde de stad geen centrale vuurwerkshow. Robijn: 'De gehele aanpak voor dit jaar gaan we nog verder bekijken, het is een van de onderwerpen die we nog moeten bespreken. Het besluit is uiteindelijk aan de burgemeester.'

De gemeente liet ook van zich horen met een campagnefilmje over het melden van onveilige vuurwerkopslag. Dat werd via de communicatiekanalen van de gemeente verspreid en op YouTube ▶

gezet. Daarnaast zocht de gemeente haar heil op de sociale media met een Facebookpagina van de jongerencampagne *Knal je idee erop*. En om de schade door vuurwerk te beperken, bedekt de gemeente de openingen van gemeentelijke afvalbakken met een plaatje.

Meer schade

De resultaten van dit alles laten zich volgens Robijn moeilijk meten. 'Dan moet je namelijk ook een beeld hebben van hoe het zou zijn als we niets zouden doen tegen vuurwerkoverlast.' Heeft het gebruik van het vuurwerkdetectiesysteem ook geleid tot minder schade? 'Nee, de schade aan gemeentelijke eigendommen was vorig jaar 72.000 euro tegen 35.000 euro in 2014. Dat komt wellicht doordat het zacht weer was tijdens de jaarwisseling, waardoor jongeren langer op straat blijven.' Dat hoge bedrag

geeft volgens Robijn een verkeerd beeld. 'Bij een van de gedoogde vreugdevuren heeft de gemeente afdekplaten op straat gelegd. Desondanks is toch schade aan het wegdek ontstaan. Het herstel heeft de nodige kosten met zich meegebracht.'

Amersfoort probeert zijn aanpak van vuurwerkoverlast dit jaar verder te verbeteren. Dat onder meer door opnieuw het vuurwerkdetectiesysteem in te zetten. 'Daarnaast willen we onze inwoners ervan doordringen dat handhaving niet een taak is van de gemeente alleen. Dus als zij iets verdachts zien, vragen we hun dat te melden. Hoe we dat precies aan onze bewoners gaan overbrengen, wordt nog uitgewerkt. Doordat we tijdig zijn begonnen met de voorbereiding op de jaarwisseling, hebben we nog tijd genoeg.' ◀

Net als Amersfoort hebben enkele andere gemeenten ervaring met het vuurwerkdetectiesysteem. **Hilversum** was twee jaar geleden de eerste en ook afgelopen jaar heeft de gemeente ermee gewerkt. Koen Kokkeler, coördinator openbare orde en veiligheid: 'Technisch werkt het perfect en het kan een geweldig instrument zijn voor de aanpak van vuurwerkoverlast in de weken voorafgaand aan de jaarwisseling. De reacties van bewoners waren positief en in het eerste jaar werd er een duidelijke afname van overlast gerapporteerd. Dit kwam vooral door de grote inzet van toezichthouders. Essentieel bij toepassing van dit systeem is namelijk toezicht en handhaving.' Hilversum heeft samengewerkt met particuliere toezichthouders en de politie, waarbij het beveiligingsbedrijf de taak had om te waarschuwen. Daarna moet er ook kunnen worden bekeurd. 'Afgelopen jaarwisseling was er onvoldoende toezichtcapaciteit

'Voldoende toezichthouders essentieel'

voor dit project. Het vuurwerkdetectiesysteem had daardoor minder goede resultaten dan het jaar daarvoor. Zonder de gegarandeerde inzet van opsporingsambtenaren is het niet verstandig om dit systeem in te zetten. Dan wegen de kosten niet op tegen de baten.' Komende jaarwisseling ligt de focus in Hilversum op de centrale vuurwerkshow en de handhaving van de vuurwerkvrrije zone, het vuurwerkdetectiesysteem zet die gemeente dit jaar niet in.

Leeuwarden werkt dit jaar, net als vorig jaar, wel met het vuurwerkdetectiesysteem. Grethe Faber, senior beleidsmedewerker openbare orde en veiligheid: 'Het detectiesysteem heeft vooral inzicht gegeven in de vuurwerknallen.' De inzet van het systeem heeft

in Leeuwarden echter niet geleid tot extra processen-verbaal. 'Dit komt doordat de handhavers op een later tijdstip pas de beschikking kregen over de gegevens, en bij aankomst op een locatie geen overlast werd geconstateerd.' Toch is de inzet van het systeem waardevol geweest. 'Met de informatie van vorig jaar kunnen we dit jaar vooraf al beter anticiperen op de overlast. De kosten van het systeem zijn relatief hoog, maar gelet op het maatschappelijke dilemma rondom vuurwerk zijn deze aanvaardbaar. Door de handhaving beter aan te laten sluiten op de metingen zijn wij overtuigd van een nog betere aanpak van de overlast.' Ook de gemeente **Utrecht** is voornemens om het vuurwerkdetectiesysteem dit jaar weer in te zetten, aldus adviseur veiligheid Myrte Pfeifer. 'Het heeft vooral een preventieve werking doordat er snel toezicht aanwezig is op locatie. Heterdaadjes zijn tot nu toe weliswaar uitgebleven, maar het beeld dat we krijgen van waar en wanneer zwaar vuurwerk wordt afgestoken, is waardevol.'